

Na osnovu člana 64 stav 4 Zakona o bezbjednosti hrane ("Službeni list CG", broj 57/15), Vlada Crne Gore, na sjednici od _____ 2021. godine, donijela je

**UREDBU
O VITAMINIMA, MINERALIMA I DRUGIM SUPSTANCAMA KOJE SE MOGU
DODAVATI HRANI***

Predmet

Član 1

Ovom uredbom propisuju se vrste i oblici vitamina, minerala i drugih supstanci koje se mogu dodavati hrani i zahtjevi koje moraju ispunjavati, način i uslovi označavanja i stavljanja na tržište.

Definicija druge supstance

Član 2

Druga supstanca je supstanca sa hranljivim ili fiziološkim učinkom koja nije vitamin ili mineral.

Primjena

Član 3

Ova uredba primjenjuje se i na:

- 1) hranu za posebne prehrambene potrebe, i u slučaju ne postojanja posebnih propisanih zahtjeva za sastav takvih proizvoda potrebnih zbog posebnih prehrambenih potreba lica kojima su namijenjeni;
- 2) novu hranu i sastojke nove hrane;
- 3) genetski modifikovanu hranu;
- 4) prehrambene aditive i arome;
- 5) enološke dozvoljene proizvodne prakse i postupke.

Dodavanje vitamina i minerala

Član 4

- (1) Pravno i fizičko lice, odnosno preduzetnik koji proizvodi i/ili stavlja na tržište hranu u koju su dodati vitamini i/ili minerali (u daljem tekstu: subjekat u poslovanju hranom), dužan je da u hranu koju stavlja na tržište dodaje samo vitamine i/ili minerale date u Prilogu 1 i u oblicima datim u Prilogu 2.
- (2) Vitamini i minerali u obliku koji je bioraspoloživ za ljudski organizam, mogu se dodavati hrani, bez obzira nalaze li se ili ne uobičajeno u toj hrani, pri čemu se posebno uzima u obzir:
  - 1) nedostatak jednog ili više vitamina i/ili minerala kod stanovništva ili pojedinih grupa stanovništva, koji se prikazuje kliničkim ili subkliničkim dokazima nedostaka ili na osnovu procjene niskog nivoa unosa hranljivih supstanci; ili
  - 2) mogućnost poboljšanja statusa ishrane stanovništva ili pojedinih grupa stanovništva i/ili nadoknade mogućih nedostataka unosa vitamina ili minerala hranom zbog promjene navika u ishrani; ili
  - 3) razvoj opšteprihvaćenih naučnih saznanja o ulozi vitamina i minerala u ishrani i njihovim efektima na zdravlje ljudi.

- (3) Vitamini i minerali iz Priloga 2 ove uredbe, moraju da ispunjavaju kriterijume čistoće utvrđene međunarodnim standardima, evropskom farmakopejom ili mišljenjima Evropske agencije za bezbjednost hrane.

Ograničenje dodavanja vitamina i minerala u hranu

Član 5

- (1) Subjekt u poslovanju hranom, vitamine i minerale ne smije dodavati u:
- 1) neprerađenu hranu, uključujući ali ne ograničavajući se na voće, povrće, meso, meso živine i ribu;
  - 2) pića koja sadrže više od 1,2 vol.% alkohola.
- (2) Izuzetno od stava 1 tačka 2 ovog člana minerali i vitamini se mogu dodavati u vina u skladu sa propisom kojim se uređuje zajedničko tržište vina, pod uslovom da se ne navode nutritivne ni zdravstvene tvrdnje.

Zahtjevi za dodavanje vitamina i minerala u hranu

Član 6

- (1) Subjekt u poslovanju hranom, prilikom dodavanja vitamina ili minerala u hranu, dužan je da obezbijedi da ukupna količina vitamina ili minerala koja je prisutna u hrane u trenutku stavljanja na tržište, bez obzira na njihovu svrhu, ne smije da bude veća od maksimalne propisane količine.
- (2) Za koncentrovanu i dehidriranu hranu, maksimalne količine vitamina ili minerala su one količine koje su prisutne u toj hrani, prilikom njene pripreme za konzumiranje, prema uputstvu proizvođača.
- (3) Maksimalne količine vitamina ili minerala iz st. 1 i 2 ovog člana utvrđuju se uzimajući u obzir:
- 1) gornju bezbjednu granicnu vrijednost vitamina i minerala, utvrđenu naučnom procjenom rizika na osnovu opšte prihvaćenih naučnih podataka, uzimajući u obzir promjenljive stepene osjetljivosti različitih grupa potrošača, kad je to primjenljivo;
  - 2) unos vitamina i minerala iz drugih izvora ishrane.
- (4) Kod utvrđivanja maksimalnih količina vitamina i minerala iz st. 1 i 2 ovog člana mora se uzeti u obzir i referentni unos vitamina i minerala za stanovništvo.
- (5) Kod utvrđivanja maksimalnih količina vitamina i minerala iz st. 1 i 2 ovog člana, za vitamin i minerale čiji je referentni unos za stanovništvo blizu gornje bezbjednegranične vrijednosti, prema potrebi mora se uzeti u obzir i:
- 1) doprinos pojedinih proizvoda u ukupnoj ishrani cjelokupnog stanovništva ili grupa stanovništava;
  - 2) profil utvrđenih hranljivih supstanci u proizvodu, u skladu sa posebnim propisom o nutritivnim i zdravstvenim tvrdnjama.
  - 3) dodavanje vitamina i minerala u hranu, koje ima za posljedicu prisutnost tog vitamina ili minerala u hrani u značajnoj količini.
- (6) Prilikom određivanja količine iz stava 5 tačka 3 ovog člana, treba uzeti u obzir preporučene unose vitamina ili minerala utvrđene propisom kojim je uređeno informisanje potrošača.

Označavanje, prezentiranje i reklamiranje hrane u koju su dodati vitamini i minerali

Član 7

- (1) Subjekt u poslovanju hranom koji je odgovoran za stavljanje na tržište hrane u koju su dodati vitamini i minerali, prilikom označavanja, prezentiranja i reklamiranja ne smije ni na

koji način tvrditi ili implicirati da uravnotežena i raznovrsna ishrana ne može obezbijediti dovoljne količine hranljivih supstanci niti na bilo koji način dovoditi u zabludu ili obmanjivati potrošača u pogledu nutritivne vrijednosti hrane zbog dodavanja tih supstanci.

- (2) Subjekt u poslovanju hranom iz stava 1 ovog člana dužan je da hranu u koju su dodati vitamini i minerali označi u skladu sa propisom kojim je uređeno informisanje potrošača naročito u pogledu sadržaja nutritivne oznake i ukupne količine vitamina i minerala koji su dodati u hranu.
  - (3) Oznaka iz stava 2 ovog člana, na proizvodima kojima su dodati vitamini i minerali može da sadrži
- tvrdnju u skladu sa posebnim propisom o nutritivnim i zdravstvenim tvrdnjama.

Dodavanje drugih supstanci u hranu

Član 8

- (1) Gotovoj hrani ili hrani koja je u procesu proizvodnje mogu se dodavati i druge supstance koje nijesu vitamini ili minerali ili sastojci koji sadrže drugu supstancu koja nije vitamin ili mineral.
- (2) Supstance iz stava 1 ovog člana, koje se dodaju hrani ili se koriste u proizvodnji hrane, mogu se dodavati na način koji obezbjeđuje da unos tih supstanci bude u količinama koje znatno ne prelaze količine za koje se očekuje da budu unesene pod uobičajenim uslovima uravnotežene i raznovrsne ishrane ili koje ne bi na neki drugi način mogle predstavljati opasnost za potrošače.

Zabranjene supstance, supstance čija je upotreba ograničena i supstance koje su pod nadzorom zajednice

Član 9

Subjekt u poslovanju hranom ne smije stavljati u promet hranu koja sadrži zabranjene supstance, supstance čija je upotreba ograničena i supstance za koje je utvrđena mogućnost štetnog učinka na zdravlje date u Prilogu 3.

Izjava o usaglašenosti

Član 10

Hranu u koju su dodati vitamini, minerali ili druge supstance koja se stavljaju na tržište, treba da prati izjava o usaglašenosti sa zahtjevima koji su propisani ovom uredbom.

Novčane kazne

Član 11

Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 10.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) proizvodi i/ili stavlja na tržište hranu u koju su dodati vitamini i/ili minerali koji nijesu date u Prilogu 1 i/ili proizvodi i/ili stavlja na tržište hranu u koju su dodati vitamini i/ili minerali u oblicima koji nijesu dati u Prilogu 2 (član 4 stav 1);
- 2) dodaje vitamine i/ili minerale u neprerađenu hranu (uključujući ali ne ograničavajući se na voće, povrće, meso, meso živinu i ribu) (član 5 stav 1 tačka 1);
- 3) dodaje vitamine i/ili minerale u pića koja sadrže više od 1,2 vol.% alkohola (član 5 stav 1 tačka 2);
- 4) ne obezbijedi da ukupna količina vitamina ili minerala koja je prisutna u hrani u trenutku stavljanja na tržište, bez obzira na njihovu svrhu, nije veća od

- maksimalne propisane količine prilikom dodavanja vitamina ili minerala u hranu (član 6 stav 1);
- 5) tvrdi ili implicira da uravnotežena i raznovrsna ishrana ne može obezbijediti dovoljne količine hranljivih supstanci niti na bilo koji način dovoditi u zabludu ili obmanjivati potrošača u pogledu nutritivne vrijednosti hrane zbog dodavanja tih supstanci hrane u koju su dodati vitamini i minerali (član 7 stav 1);
  - 6) ne označi hranu u koju su dodati vitamini i minerali u skladu sa propisom kojim je uređeno informisanje potrošača, naročito u pogledu sadržaja nutritivne oznake i ukupne količine vitamina i minerala koji su dodati u hranu (član 7 stav 2);
  - 7) stavi u promet hranu koja sadrži zabranjene supstance, supstance čija je upotreba ograničena i supstance koje su pod nadzorom zajednice iz Priloga 3 (član 9);

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 100 eura do 1.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 100 eura do 1.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 3.000 eura.

Prilozi Član 12

Prilozi 1, 2 i 3 čine sastavni dio ove uredbe.

Prestanak važenja Član 13

Danom stupanja na snagu ove uredbe prestaje da važi Uredba o vitaminima, mineralima i drugim supstancama koje se mogu dodavati hrani ("Službeni list CG", broj 80/16.)

Stupanje na snagu Član 14

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

*U ovu uredbu prenijeta je Regulativa (EU) br. 1925/2006 Evropskog Parlamenta i Savjeta od 20. decembra 2006.godine o dodavanju vitamina, minerala i određenih drugih supstanci hrani sa sljedećim izmjenama i dopunama: 32008R0108; 32009R1170; 32011R1161; 32014R0119; 32015R0403; 32017R1203; 32019R0649; 32019R0650; 32021R0468.

Broj:
Podgorica, _____ 2021. godine

Vlada Crne Gore

**Predsjednik,
Prof. dr Zdravko Krivokapić**

VITAMINI I MINERALI KOJI SE MOGU DODAVATI HRANI

1. U hranu se mogu dodavati sljedeći vitamini:

Vitamin A;
Vitamin D;
Vitamin E;
Vitamin K;
Vitamin B1;
Vitamin B2;
Niacin;
Pantotenska kisjelina;
Vitamin B6;
Folna kisjelina;
Vitamin B12;
Biotin;
Vitamin C;

2. U hranu se mogu dodavati sljedeći minerali:

Kalcijum;
Magnezijum;
Gvožđe;
Bakar;
Jod;
Cink;
Mangan;
Natrijum;
Kalijum;
Selen;
Hrom;
Molibden;
Fluor;
Hlor;
Fosfor;
Bor.

HEMIJSKI OBLICI VITAMINA I MINERALA KOJI SE MOGU DODAVATI HRANI

1. Hemijski oblici vitamina:

VITAMIN A:

retinol;
retinil-acetat;
retinil-palmitat;
beta-karoten;

VITAMIN D:

holekalciferol;
ergokalciferol;

VITAMIN E:

D-alfa-tokoferol;
DL-alfa-tokoferol;
D-alfa-tokoferil acetat;
DL-alfa-tokoferil acetat;
D-alfa-tokoferil kiseli sukcinat;

VITAMIN K:

filohinon (fitomenadion);
menahinon¹

VITAMIN B1:

tiamin-hidrohlorid;
tiamin-mononitrat;

VITAMIN B2:

riboflavin;
natrijum riboflavin-5'-fosfat;

NIACIN:

nikotinska kiselina;
nikotinamid;

PANTOTENSKA KISJELINA:

kalcijum D-pantotenat;
natrijum D-pantotenat;
dekspantenol;

VITAMIN B6:

piridoksin-hidrohlorid;
piridoksin 5'-fosfat;
piridoksin dipalmitat;

FOLNA KISELINA:

pteroilmonoglutaminska kiselina;
kalcijum-L-metilfolat;

VITAMIN B12:

cijanokobalamin;
hidroksokobalamin;

BIOTIN:

---

¹ Menahinon je uglavnom u obliku menahinona-7 i minimalni udio menahinona-6.

D-biotin;

VITAMIN C:

L-askorbinska kiselina;

natrijum L-askorbat;

kalcijum L-askorbat;

kalijum L-askorbat;

L-askorbil 6-palmitat;

2. Hemijski oblici mineralnih supstanci:

kalcijum karbonat;

kalcijum hlorid;

kalcijum citrat malat;

kalcijumove soli limunske kisljeline;

kalcijum glukonat;

kalcijum glicerofosfat;

kalcijum laktat;

kalcijumove soli ortofosforne kisljeline;

kalcijum hidroksid;

kalcijum malat;

kalcijum oksid;

kalcijum sulfat;

kalcijum fosforil oligosaharidi;

magnezijum acetat;

magnezijum karbonat;

magnezijum hlorid;

magnezijumove soli limunske kisljeline;

magnezijum glukonat;

magnezijum glicerofosfat;

magnezijumove soli ortofosforne kisljeline;

magnezijum laktat;

magnezijum hidroksid;

magnezijum oksid;

magnezijum kalijum citrat;

magnezijum sulfat;

gvožđe bisglicinat;

gvožđe karbonat;

gvožđe citrat;

gvožđe amonijum citrat;

gvožđe glukonat;

gvožđe fumarat;

gvožđe natrijum difosfat;

gvožđe laktat;

gvožđe sulfat;

feri-amonijum fosfat;

etilendiamintetrasirćetna kiselina;

gvožđe difosfat (gvožđe pirofosfat);

gvožđe saharat;

elementarno gvožđe (redukovano karbonilom, vodonikom i elektrolitički);

bakar karbonat;
bakar citrat;
bakar glukonat;
bakar sulfat;
kompleks lizina sa bakrom;
natrijum jodid;
natrijum jodat;
kalijum jodid;
kalijum jodat;
cink acetat;
cink bisglicinat;
cink hlorid;
cink citrat;
cink glukonat;
cink laktat;
cink oksid;
cink karbonat;
cink sulfat;
mangan karbonat;
mangan hlorid;
mangan citrat;
mangan glukonat;
mangan glicerofosfat;
mangan sulfat;
natrijum bikarbonat;
natrijum karbonat;
natrijum citrat;
natrijum glukonat;
natrijum laktat;
natrijum hidroksid;
natrijum soli ortofosforne kiseline;
selenom obogaćeni kvasci²;
natrijum selenat;
natrijum hidrogen selenit;
natrijum selenit;
natrijum fluorid;
kalijum fluorid;
kalijum bikarbonat;
kalijum karbonat;
kalijum hlorid;
kalijum citrat;
kalijum glukonat;
kalijum glicerofosfat;

---

² Selenom obogaćeni kvasci proizvedeni iz kulture u prisutnosti natrijum selenita kao izvora selena sadrže, u sušenom obliku stavljenom na tržište, najviše 2,5 mg Se/g. Dominantna vrsta organskog selena prisutna u kvascu je selenometionin (između 60 i 85 % ukupnog ekstrahovanog selena u proizvodu). Sadržaj drugih organskih selenovih jedinjenja, uključujući selenocistein, ne smije preći 10 % ukupnog ekstrahovanog selena. Nivo neorganskog selena po pravilu ne smije prelaziti 1 % ukupnog ekstrahovanog selena.

kalijum laktat;
kalijum hidroksid;
kalijumove soli ortofosforne kiseline;
hrom (III) hlorid i njegov heksahidrat;
hrom (III) sulfat i njegov heksahidrat;
hrom pikolinat;
hrom (III) laktat trihidrat;
amonijum molibdat (molibden (VI));
natrijum molibdat (molibden (VI));
borna kiselina;
natrijum borat.

SUPSTANCE ČIJA JE UPOTREBA U HRANI ZABRANJENA, OGRANIČENA ILI ZA KOJE JE UTVRĐENA MOGUĆNOST ŠTETNOG UČINKA NA ZDRAVLJE

Dio A ZABRANJENE SUPSTANCE

Zabranjeno je stavljati u promet hranu koja sadrži sljedeće zabranjene supstance:

- 1) Aloe-emedin i sve prerađevine koje sadrže ovu supstancu;
- 2) Emodin i sve prerađevine koje sadrže ovu supstancu;
- 3) Prerađevine od lišća vrsta *Aloae* koje sadrže hidroksiantracenske derivate;
- 4) Dantron i sve prerađevine koje sadrže ovu supstancu;

Dio B SUPSTANCE ČIJA JE UPOTREBA OGRANIČENA

Supstance čija je upotreba ograničena	Uslovi upotrebe	Dodatni zahtjevi
<i>Trans</i> masne kiseline osim onih koje se prirodno pojavljuju u mastima životinjskog porijekla	Najviše 2 grama na 100 grama masti u hrani koja je namijenjena krajnjem potrošaču i hrani koja je namijenjena prodaji na malo	Subjeki u poslovanju hranom, koji druge subjekte u poslovanju hranom snabdijevaju hranom koja nije namijenjena krajnjem potrošaču niti prodaji na malo, moraju tim subjektima da daju izjavu (garanciju) o količini trans masnih kiselina, osim trans masnih kiselina koje se prirodno pojavljuju u mastima životinjskog porijekla, ako je ta količina veća od 2 grama na 100 grama masti.

Dio C SUPSTANCE ZA KOJE JE UTVRĐENA MOGUĆNOST ŠTETNOG UČINKA NA ZDRAVLJE

Zabranjeno je stavljati u promet hranu koja sadrži sljedeće supstance za koje je utvrđena mogućnost štetnog učinka na zdravlje, ali i dalje postoji naučne nedoumice o bezbjednoj upotrebi:

- 1) Prerađevine od korjena ili rizoma biljke *Rheum palmatum* L., biljke *Rheum officinale* Baillon i njihovih hibrida koji sadrže hidroksiantracenske derivate;
- 2) Prerađevine od lišća ili plodova biljke *Cassia senna* L. koji sadrže hidroksiantracenske derivate;
- 3) Prerađevine od kore biljke *Rhamnus frangula* L., biljke *Rhamnus purshiana* DC. koji sadrže hidroksiantracenske derivate